

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: **J. R.**
zastoupený advokátkou Mgr. Magdalenou Dvořákovou Cilínkovou
sídlem Bolzanova 1615/1, 110 00 Praha

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. července 2022 ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. července 2022 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 044 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Magdaleny Dvořákové Cilínkové, advokátky se sídlem v Praze, Bolzanova 1615/1.

Odůvodnění:

1. Žalobce byl s účinností od 9. 12. 2020 shledán invalidní v třetím stupni a byl mu přiznán invalidní důchod ve výši odpovídající zjištěnému stupni invalidity. Na základě kontrolního posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 19. 1. 2022 rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 3. 2022 o snížení výše invalidního důchodu žalobci s účinností od 14. 4. 2022 na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Proti rozhodnutí o snížení invalidního důchodu podal žalobce námitky, o kterých rozhodla žalovaná rozhodnutím identifikovaným ve výroku tohoto rozsudku (napadené

rozhodnutí) tak, že námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí ze dne 17. 3. 2022 potvrdila. Důvodem pro snížení invalidního důchodu byly posudkové závěry, podle kterých žalobci poklesla míra pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 50 %, resp. podle posudku žalované o 60 % (třetímu stupni invalidity odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %).

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, ve které navrhoval zrušení jak napadeného, tak i prvostupňového rozhodnutí. V žalobě namítl, že dne 8. 1. 2020 utrpěl závažné poranění levé dolní končetiny a podstoupil složitý rekonstrukční výkon zachraňující distální partii levé dolní končetiny, a to oblast paty před amputací. Ani s odstupem více než dvou let není jeho zdravotní stav dobrý, trpí osteoporózou i artrózou hlezenní kosti a dalších kostí nártu a kotníku, navíc mu stále zůstává nedohojený defekt měkkých tkání, a to ve středu zadní části chodidla v terénu, kde došlo k implantaci kůže a kožní kryt chodidla je méněcenný. Tato onemocnění způsobují bolesti, otoky, těžké omezení hybnosti, poruchu statodynamiky nohy, asymetrickou chůzi s nutností odlehčování o berličích, kdy se dle ošetřujících lékařů jedná o zvlášť těžké funkční postižení. Tento stav je setrvalý a nelze očekávat jeho zlepšení. Rozsah hybnosti v hlezenním kloubu je skoro nulový, prsty nohy jsou rovněž významně omezeny. Tento stav funkčně odpovídající ztrátě dolní končetiny pod kotníkem podle žalobce vylučuje jakékoli jeho pracovní zařazení. Žalobce dále poukázal na to, že naposledy pracoval jako řidič kamionové dopravy, ale jeho fyzická omezení mu znemožňují výkon této práce, nezvládá práci ani ve vlastní domácnosti, není schopen výkonu žádné soustavné výdělečné činnosti. Žalobce vytkl lékařům posudkové služby, že nevzali v úvahu dopad jeho aktuálních zdravotních problémů, kdy každá zvýšená aktivita se zatížením dolní končetiny směřuje ke vzniku defektu v oblasti operované končetiny a další nutnosti léčby. Současný zdravotní stav, kdy žalobce opakovaně dochází na převazy a ošetření defektu na noze, nelze posoudit jako invaliditu II. stupně, která předpokládá částečně zachovalou pracovní schopnost. Žalobce v současné době není a nebude schopen soustavné výdělečné činnosti ani za mimořádných podmínek či na zkrácený úvazek. Žalobce nesouhlasí se závěry posudku žalované, a to zejména se zařazením hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého stavu pod kapitolu XV (postižení po úrazech) odd. B položku 13c přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb. (dále též „vyhláška o posuzování invalidity“), protože správně by měla být stanovena podle kapitoly XIII (postižení svalové a kosterní soustavy) odd. B položky 2d. Dosavadní zhodnocení jeho dlouhodobě nepříznivého stavu považuje žalobce za nedostatečné a navrhl, aby soud nechal přezkoumat jeho zdravotní stav znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství.
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Po rekapitulaci průběhu správního řízení se zdůrazněním obsahu lékařských posudků navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (PK MPSV).
4. Krajský soud po doplnění dokazování o posudek PK MPSV v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Rozhodující skutkové okolnosti zjišťoval krajský soud v první řadě ze správního (dávkového) spisu. Podává se z něj, že žalobci byl rozhodnutím žalované ze dne 18. 2. 2021 přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ve výši 15 725 Kč, a to na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 15. 12. 2020, podle kterého činí míra poklesu pracovní schopnosti žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu 70 % (rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byl určen úraz ze dne 8. 1. 2020, jehož následky posudkový lékař kvalifikoval podle kapitoly XIII oddílu B položky 2b vyhlášky o posuzování invalidity). Zdravotní stav žalobce byl opětovně posouzen při kontrolní lékařské prohlídce konané dne 19. 1. 2022 a podle posudku lékařky OSSZ Ostrava z téhož dne byl žalobce shledán invalidní ve druhém stupni s datem změny stupně invalidity 19. 1. 2022. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce považovala posudková lékařka nadále následky úrazu levé dolní končetiny ze dne 8. 1. 2020, ale toto zdravotní postižení podřadila pod kapitolu XIII oddíl B položku 2c) s mírou poklesu pracovní schopnosti 50 %. V návaznosti na uvedený posudek žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 3. 2022 snížila žalobci výši invalidního důchodu na částku 10 688 Kč měsíčně odpovídající invaliditě druhého stupně. Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých především vytýkal posudkové lékařce, že nesprávně zhodnotila aktuální zdravotní stav levé dolní končetiny v oblasti kotníku a paty s tím, že pro své závěry neměla k dispozici nejaktuálnější lékařské zprávy (většina zpráv byla starší než 6 měsíců). Pro účely námitkového řízení byl zdravotní stav žalobce posouzen lékařem žalované, který v posudku ze dne 28. 6. 2022 konstatoval, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je otevřená luxace Chopartova kloubu typ IV, která odpovídá položce 13c v kapitole XV, oddílu B přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti podle uvedené rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určil posudkový lékař na 50 % a s ohledem na další zdravotní postižení ji navýšil o 10 procentních bodů na celkových 60 %.

6. Krajský soud dále zadal posouzení zdravotního stavu žalobce příslušné PK MPSV v Ostravě, která v posudku ze dne 18. 1. 2023 konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo ke dni 7. 7. 2022 zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole XIII. oddílu B položce 2d) přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 70 %. Konkrétně se jedná o stav po otevřené luxační zlomenině levé dolní končetiny s nadále pokračující léčbou. Jedná se o zdravotní postižení srovnatelné se zvláště těžkou poruchou, s nesrovnalostí zatížení, kdy je většina denních aktivit omezena. Podle odborných lékařských nálezů se zdravotní stav žalobce ani po více než 3 letech od úrazu ze dne 8. 1. 2020 dosud nestabilizoval, nadále jsou léčeny přetrvávající defekty na levé dolní končetině a nelze předpokládat zlepšení zdravotního stavu ani do budoucna. U žalobce se jedná nadále o invaliditu 3. stupně v souvislosti s úrazem ze dne 8. 1. 2020 bez přerušení, a to i ke dni 7. 7. 2022. Stav je trvalý. Nejedná se o invaliditu, kdy je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Posudková komise se neztotožnila s posudky OSSZ Ostrava ani žalované, neboť lékaři nesprávně vyhodnotili zdravotní stav žalobce jako stabilizovaný a tím zdravotní stav podhodnotili.
7. Předmětem soudního přezkumu je správné rozhodnutí ohledně snížení výše invalidního důchodu žalobci z částky odpovídající třetímu stupni invalidity na druhý. Jak je přitom zřejmé ze shora reprodukováných částí správního spisu, tak ze zákonných podmínek ovlivňujících výši invalidního důchodu byl v přezkoumávaném správním a navazujícím soudním řízení veden spor výhradně ohledně stupně invalidity žalobce.
8. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně, b) jestliže

poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a c) jestliže poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.

9. Závěr o invaliditě příjemce invalidního důchodu (zde žalobce) a jejím stupni je vázán na posouzení jeho zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto vychází z posudků subjektů, které těmito odbornými znalostmi disponují. Pro účely správního řízení jsou těmito subjekty ze zákona okresní správa sociálního zabezpečení a žalovaná (§ 8 odst. 1 a 9 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění pak posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob podle § 4 odst. 2 téhož zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Jednotlivé posudky, včetně posudku PK MPSV doplněného pro účely soudního řízení, pak správní soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá právě posudek PK MPSV zpravidla důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. V tomto směru je podstatné, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které žalobkyně namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti diagnózy. Samotný posudkový závěr o míře poklesu pracovní schopnosti přitom musí vycházet z pravidel nastavených vyhláškou o posuzování invalidity a její přílohy. Podstatné v tomto směru je, zda zdravotní postižení posuzovaného je takové povahy, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Toto zdravotní postižení pak posudkový lékař (komise) podřadí pod příslušnou položku přílohy k uvedené vyhlášce a stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, případně zváží možnosti snížení či zvýšení hranic stanoveného rozpětí podle § 3 a § 4 předmětné vyhlášky. Budiž přitom zdůrazněno, že posouzení podřazení zdravotního stavu žadatele pod korespondující ustanovení vyhlášky (její přílohy), tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013 č. j. 6 Ads 11/2013-20 nebo ze dne 12. 6. 2014 č. j. 9 Ads 9/2014-23).
10. Po doplnění dokazování shora uvedeným posudkem PK MPSV v Ostravě dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná. Mezi účastníky nebylo v zásadě sporu o tom, že se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je stav po úrazu ze dne 8. 1. 2020, kdy žalobce utrpěl otevřenou luxační zlomeninu v Chopartově kloubu s tříštivou zlomeninou patní kosti levé dolní končetiny. Sporné bylo, jakým způsobem má být uvedené zdravotní postižení klasifikováno v rámci přílohy vyhlášky o posuzování invalidity a zejména nakolik snižuje pracovní schopnost žalobce. V tomto směru považuje krajský soud posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 18. 1.

2023 za stěžejní důkaz pro skutkový závěr o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Posudková komise zasedala v řádném složení podle § 16b zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudek splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti. Z posudku vyplývá rovněž důvod odlišného závěru oproti posudkům zpracovaným pro účely správního řízení (nesprávné vyhodnocení zdravotního stavu jako stabilizovaného a z toho plynoucí podhodnocení zdravotního stavu). Závěr PK MPSV v Ostravě o tom, že pracovní schopnost žalobce poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %, považuje krajský soud za řádně odůvodněný a dostatečně podložený, proto neshledal důvod se od něj odchýlit, ani nebylo potřebné dokazování dále doplňovat (např. znaleckým posudkem, jak se navrhovalo v žalobě). Závěr žalované, podle kterého žalobce byl žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve druhém stupni, proto za tohoto stavu nemůže obstát a krajskému soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušit a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátit žalované k dalšímu řízení.

11. V další fázi řízení žalovaná opětovně rozhodne o námitkách žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí o snížení výše invalidního důchodu, přičemž je vázána závěrem krajského soudu o tom, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu třetího stupně s ohledem na pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %. Současně žalovaná zahrne posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 28. 1. 2023 mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 5 a 6 s. ř. s.).
12. Žalobce měl ve věci plný úspěch a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má vůči žalované právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátkou a má právo na náhradu nákladů právního zastoupení, jejichž výši určil krajský soud v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále též „advokátní tarif“). Krajský soud přiznal žalobci vůči žalované náhradu odměny advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast u soudního jednání) po 1 000 Kč podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu, paušální náhradu jeho hotových výdajů ve výši 900 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhradu za promeškaný čas při cestě zástupkyně žalobce k ústnímu jednání z Prahy do Ostravy a zpět ve výši 1 400 Kč (14 půlhodin) a náhradu cestovních výdajů v souvislosti s touto cestou ve výši 5 480 Kč [vozidlem s kombinovanou spotřebou 5 l nafty/100 km, při ujetí 740 km a cenách dle vyhlášky číslo 467/2022 Sb. (cena paliva 44,10 Kč/1 l a sazba základní náhrady ve výši 5,20 Kč/1 km)]. Zástupkyně žalobce je současně plátcem DPH, a proto se v souladu s § 35 odst. 10 s. ř. s. zvyšují náklady právního zastoupení o částku odpovídající této dani ve výši 2 264 Kč (sazba 21 %). Uvedené náklady řízení v celkové výši 13 044 Kč uložil krajský soud žalované zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně (§ 149 odst. 1 o. s. ř.) s tím, že pariční lhůtu prodloužil na 30 dnů od právní moci rozsudku, když přihlédl k odlišnému okamžiku nabytí právní moci rozsudku vydaného ve správním soudnictví oproti rozhodnutím vydaným v občanském soudním řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinná, co jí ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Ostrava 13. února 2023

JUDr. Martin Láníček
samosoudce